

Instituut voor de nationale rekeningen

Nationale rekeningen

Deel 1 Raming van de jaarlijkse aggregaten 2004

Inhoud van de publicatie

De nationale rekeningen van België worden opgesteld volgens de definities van het Europees Systeem van nationale en regionale Rekeningen (ESR 1995).

Een eerste raming van de nationale aggregaten, grotendeels opgesteld op basis van de kwartaalrekeningen, verschijnt in april van het jaar dat volgt op het beschouwde jaar. De publicatie omvat de ontwikkeling van de belangrijkste jaaraggregaten van de nationale economie over de laatste tien jaar, gemeten in brutotermen. Ze bestaat uit twee hoofdstukken: het eerste geeft een korte synthese van de resultaten; in het tweede hoofdstuk zijn de verschillende statistische tabellen opgenomen (verdeling van het bruto binnenlands product volgens de invalshoeken toegevoegde waarde, bestedingen en inkomens; besparingen en vorderingensaldo van de nationale economie; werkzame personen en beloning van werknemers).

De rekeningen zijn opgesteld op basis van de op 31 maart 2005 beschikbare gegevens.

©Instituut voor de nationale rekeningen - Nationale Bank van België,
Brussel

Alle rechten voorbehouden.
De volledige of gedeeltelijke verveelvoudiging van deze brochure
voor educatieve en niet-commerciële doeleinden is toegestaan mits
bronvermelding.

ISSN 1372-7869 (print)
ISSN 1780-4345 (online)

Voorwoord

Deze publicatie bevat de eerste ramingen van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) met betrekking tot de voornaamste aggregaten van de nationale rekeningen voor het jaar 2004. De resultaten berusten grotendeels op de gegevens uit de nationale kwartaalrekeningen.

Sinds zijn oprichting heeft het INR ernaar gestreefd om zijn statistieken sneller te verspreiden en zo te voldoen aan de eisen van zijn belangrijkste nationale en internationale cliënten. Sinds 1998 wordt een kwartaalraming van het bruto binnenlands product (bbp) en van zijn componenten ongeveer 105 dagen na het einde van het kwartaal gepubliceerd. Vanaf 2000 werd een « flash »-raming van de groei van het bruto binnenlands product 60 dagen na het einde van het kwartaal verspreid. In 2004 werd een nieuwe stap gezet. Sinds één jaar wordt de « flash »-raming van de bbp-groei naar volume verspreid 30 dagen na het einde van het beschouwde kwartaal, terwijl de meer volledige rekeningen worden gepubliceerd na een termijn van 70 dagen.

Dit versnelde tijdschema kan echter niet volledig worden gerespecteerd voor het vierde kwartaal en voor het jaar als geheel. Voor het referentiejaar 2004 worden de volledige rekeningen gepubliceerd op 6 april 2005. Een extra termijn wordt immers gehanteerd om te garanderen dat de eerste raming van de jaarlijkse aggregaten zo volledig mogelijk zou zijn, naar het voorbeeld van wat in verscheidene andere Europese landen gebeurt. Dankzij deze termijn kan onder meer rekening worden gehouden met de laatste beschikbare gegevens aangaande de betalingsbalans en de overheidsrekeningen (die ook op 6 april 2005 worden gepubliceerd).

De nationale rekeningen op jaarbasis, die de maatstaf vormen voor het meten van de economische resultaten in de loop van een bepaald jaar, worden uitgedrukt in brutotermen. Het aantal werkdagen kan evenwel van jaar tot jaar de realisaties beïnvloeden. Dit is met name het geval in 2004, een schrikkeljaar waarin talrijke feestdagen tijdens een weekenddag zijn gevallen. Teneinde de interpretatie van de resultaten te vergemakkelijken, werden de in het commentaar opgenomen tabellen derhalve aangevuld met voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens, naar het voorbeeld van wat in de kwartaalrekeningen gebeurt.

De werkgelegenheid en de loonmassa konden voor het jaar 2004 niet worden geraamd. De berekening is immers voornamelijk gebaseerd op gegevens afkomstig van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ), die te kampen heeft met een achterstand bij het opstellen van zijn statistieken, als gevolg van informaticaproblemen naar aanleiding van de invoering van de nieuwe elektronische aangifte voor werkgevers. De achterstand is grotendeels weggewerkt, maar nog niet voldoende om een raming te kunnen maken binnen een even kort tijdsbestek als dat van de nationale rekeningen. Behalve de globale cijfers voor de werkgelegenheid en de lonen, kan bijgevolg ook geen enkele statistiek worden gepubliceerd omtrent de verdeling van het binnenlands

product naar de belangrijkste inkomenscategorieën, de uitsplitsing van de beloning van de werknemers per bedrijfstak, de verdeling van de nationale werkgelegenheid tussen loontrekkenden en zelfstandigen, en de verdeling van de binnenlandse werkgelegenheid naar bedrijfstak.

De voorzitter van de Raad van Bestuur van het
Instituut voor de Nationale Rekeningen

Lambert Verjus

Brussel, april 2005

Inhoudstafel

Voorwoord	3
Synthese	7
1. Algemene ontwikkeling van de economische activiteit in 2004	7
2. Oorsprong van het binnenlands product: uitsplitsing van de toegevoegde waarde	8
3. Besteding van het binnenlands product: belangrijkste bestedingscategorieën	8
4. Beschikbaar inkomen, besparingen en vorderingensaldo	10
Tabellen	13
1. Oorsprong van het binnenlands product: bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak	14
1.1 Ramingen tegen lopende prijzen	14
1.2 Ramingen tegen prijzen van 2000	14
2. Besteding van het binnenlands product: belangrijkste bestedingscategorieën	15
2.1 Ramingen tegen lopende prijzen	15
2.2 Ramingen tegen prijzen van 2000	15
3. Verdeling van het binnenlands product: belangrijkste inkomenscategorieën	16
4. Beschikbaar inkomen, besparingen en vorderingenoverschot of -tekort	17
4.1 Ramingen tegen lopende prijzen	17
4.2 Reëel beschikbaar inkomen, ramingen tegen prijzen van 2000	17
5. Arbeidsmarktstatistieken	18
5.1 Verdeling van de beloning van werknemers per bedrijfstak	18
5.2 Nationale werkgelegenheid : aantal zelfstandigen en werknemers	18
5.3 Binnenlandse werkgelegenheid: verdeling van de werkzame personen per bedrijfstak	18
Methodologische nota	19
1. Gedetailleerde nationale rekeningen	19
2. Kwartaalrekeningen en eerste raming van de jaaraggregaten	19
3. Rekeningen van de overheid	20
4. Aanbod- en gebruikstabellen	20
5. Regionale rekeningen: aggregaten per bedrijfstak en rekening van de huishoudens	20
6. Historische reeksen	20
7. Contactpersonen	21

Algemene opmerking	23
Conventionele tekens	25

Synthese

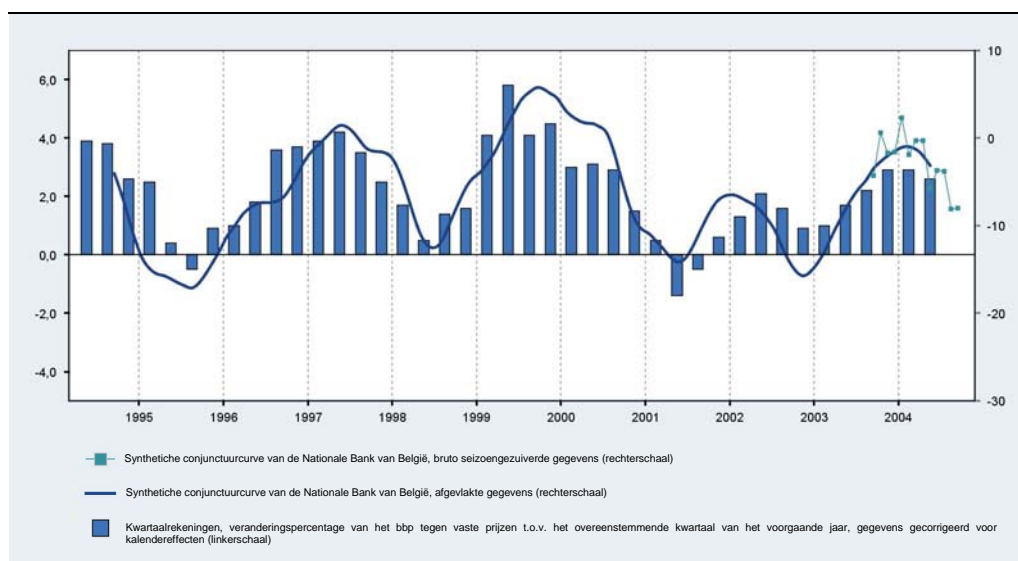
1. Algemene ontwikkeling van de economische activiteit in 2004

Over het jaar 2004 als geheel is het bruto binnenlands product (bbp) naar volume met 2,7 pct. gestegen, na zuivering van de kalendereffecten. Het jaar 2004, een schrikkeljaar, telde een groter aantal werkdagen dan 2003. In brutotermen bedroeg de groei 2,9 pct.

Het herstel van de activiteit in 2004 maakt een einde aan een periode van drie opeenvolgende jaren van zwakke groei. Het groeitempo van de Belgische economie versnelde onafgebroken tijdens de eerste drie kwartalen van het jaar, en verzwakte vervolgens enigszins in het vierde kwartaal.

Dit conjunctuurprofiel wordt bevestigd door het verloop van het ondernemersvertrouwen, afgemeten aan de algemene synthetische conjunctuurindicator van de Nationale Bank van België. Deze indicator, die stevig opwaarts gericht was tot in september 2004, vertoonde nadien enige tekenen van verzwakking.

GRAFIEK 1 BBP EN CONJUNCTUURVERLOOP

Bron: INR

2. Oorsprong van het binnenlands product: uitsplitsing van de toegevoegde waarde

De toegevoegde waarde van de industrie was één van de drijvende krachten achter het herstel van de economische activiteit in 2004. Na drie opeenvolgende jaren van achteruitgang groeide de industriële activiteit met 2,3 pct., vooral onder de impuls van de raffinage van olieproducten, de vervaardiging van machines en de productie van bouwmaterialen.

De opleving was nog sterker in de bouw. Na twee zwakke jaren is de activiteit van deze sector met 5,0 pct. aangetrokken.

Met een stijging van 2,3 pct. groeide de toegevoegde waarde van de diensten in 2004 in een iets sneller tempo dan het jaar voordien. Het zijn de diensten aan ondernemingen die het meest hebben bijgedragen tot deze activiteitsversterking. De toegevoegde waarde van deze bedrijfstak is immers in een gestaag tempo toegenomen, zonder evenwel de dynamiek van het einde van de jaren negentig te evenaren, die werd gevoed door de voorbereiding van de ondernemingen en de overheid op de overgang naar het jaar 2000 en door de invoering van de euro.

TABEL 1 OORSPRONG VAN HET BINNENLANDS PRODUCT

(Brutocijfers tegen prijzen van 2000, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	<i>p.m.</i> 2004 vwd ¹
Landbouw, bosbouw en visserij	2,9	3,4	5,1	1,0	-11,3	12,7	-3,2	5,6	5,6
Industrie	6,6	0,7	1,2	5,0	-0,3	-0,2	-0,3	2,3	2,3
Bouwnijverheid	4,3	-1,8	3,5	7,7	1,2	-1,5	-0,4	5,0	5,3
Diensten	2,3	2,4	2,9	2,6	1,7	1,3	1,9	2,3	2,0
Bruto binnenlands product	3,5	2,0	3,2	3,9	0,7	0,9	1,3	2,9	2,7

Bron: INR

1 vwd: verbeterd voor de invloed van het aantal werkdagen en van de andere kalendereffecten.□

3. Besteding van het binnenlands product: belangrijkste bestedingscategoriën

De economische groei die in 2004 werd opgetekend, berustte tegelijk op de buitenlandse vraag (de uitvoer) en op de binnenlandse vraag (particuliere consumptie, overheidsconsumptie, investeringsuitgaven van de gezinnen, van de ondernemingen en van de overheid, voorraadwijzigingen).

Het volume van de uitvoer van goederen en diensten – die werd geschraagd door het herstel van de internationale handel – is in 2004 toegenomen met 5,8 pct., een veel sterkere stijging dan tijdens de drie voorgaande jaren.

De particuliere consumptie is eveneens een motor van de groei gebleven. De consumptieve bestedingen van de gezinnen zijn in 2004 immers toegenomen met 2,2 pct., een stijging die vergelijkbaar is met die van 2003. Door hun weerslag op het beschikbare inkomen zijn de maatregelen ter vermindering van de directe belastingdruk die de laatste jaren werden genomen, ongetwijfeld ten dele verantwoordelijk voor deze gunstige ontwikkeling van de particuliere consumptie. Onder impuls van de daling van de rente op hypothecaire kredieten hebben de particulieren eveneens hun investeringsuitgaven in de bouw en renovatie van woningen verhoogd (1,4 pct.).

De bruto-investeringen in vaste activa door de ondernemingen zijn in 2004 eveneens toegenomen (1,8 pct.). Na een cumulatieve daling met 6,3 pct. in 2002 en 2003 is deze lichte opleving voornamelijk toe te schrijven aan de herwonnen dynamiek van de finale vraag. De opleving werd tevens in de hand gewerkt door gunstige financieringsvoorwaarden, aangezien het rentepeil laag is gebleven en het beroep op risicokapitaal als gevolg van het herstel van de beurskoersen goedkoper is geworden.

De ondernemingen hebben hun voorraden in de loop van 2004 weer aangevuld. Al met al heeft de voorraadwijziging positief bijgedragen tot de groei, ten belope van 0,9 procentpunt.

De overheid, van haar kant, heeft haar consumptieve bestedingen in 2004 opgevoerd met 2,5 pct. Deze toename vloeit hoofdzakelijk voort uit een relatief belangrijke stijging van de uitgaven voor gezondheidszorg. Daarentegen heeft de overheid haar vorming van vast kapitaal verlaagd, namelijk met 0,6 pct. Zonder rekening te houden met de verkopen van overheidsgebouwen, die worden geboekt als desinvesteringen, beliep de groei van de overheidsinvesteringen niettemin 6,5 pct.

Onder de impuls van de uitvoer en de binnenlandse vraag is het volume van de invoer van goederen en diensten fors gestegen in 2004 (6,0 pct.), iets sterker dan het uitvoervolume.

TABEL 2 BESTEDING VAN HET BINNENLANDS PRODUCT

(Brutocijfers tegen prijzen van 2000, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	p.m. 2004 vwd ¹
Consumptieve particuliere bestedingen	2,0	3,1	2,3	3,5	0,6	0,3	2,2	2,2	2,1
Consumptieve bestedingen van de overheid	0,2	1,0	3,6	2,3	2,8	2,3	2,7	2,5	2,6
Investeringen in vaste activa	7,1	3,3	4,4	4,4	0,3	-3,7	-0,9	1,5	1,0
Investeringen van de ondernemingen	6,5	4,8	2,2	6,0	3,1	-4,1	-2,3	1,8	1,1
Investeringen in woongebouwen	10,5	0,1	5,7	1,0	-3,4	-3,3	2,7	1,4	1,5
Overheidsinvesteringen	1,8	-0,1	19,5	1,9	-11,4	-0,6	1,0	-0,6	-1,0
Voorraadwijzigingen ²	0,1	0,2	-0,5	0,3	-0,6	0,6	0,1	0,9	1,0
Uitvoer van goederen en diensten	5,9	6,0	5,1	8,4	1,3	1,5	1,7	5,8	5,4
Invoer van goederen en diensten	5,1	7,3	4,2	8,5	1,0	1,0	2,3	6,0	5,9
Netto-uitvoer van goederen en diensten ²	0,8	-0,8	0,8	0,2	0,3	0,4	-0,4	0,0	-0,2
Bruto binnenlands product	3,5	2,0	3,2	3,9	0,7	0,9	1,3	2,9	2,7

Bron: INR

¹ vwd: verbeterd voor de invloed van het aantal werkdagen en van de andere kalendereffecten.□

² Bijdrage tot de verandering van het bbp.

4. Beschikbaar inkomen, besparingen en vorderingensaldo

Gemeten tegen lopende prijzen, is het bruto nationaal inkomen (bni) van de Belgische economie in 2004 iets minder snel gestegen dan het bbp (4,8 pct., tegen 5,3 pct.). Dit groeiverschil is toe te schrijven aan de verslechtering van het saldo van de van en aan het buitenland ontvangen en betaalde primaire inkomens.

In totaal is het netto nationaal beschikbaar inkomen gestegen van 228,2 miljard euro in 2003 tot 239,2 miljard in 2004.

Aangezien de groei van de consumptieve bestedingen, die zowat 9,4 miljard euro bedroeg, lager was dan die van het beschikbare inkomen, zijn de nettobesparingen van de Belgische economie in 2004 opgelopen met een bedrag van 1,6 miljard euro, tot 21,7 miljard.

Rekening houdend met het verbruik van vaste activa, bedroegen de brutobesparingen 66,7 miljard euro, wat overeenstemt met een stijging van 3,5 miljard euro ten opzichte van 2003. Daar de groei van de brutovorming van kapitaal groter was, is het financieringsvermogen van de Belgische economie afgenomen met 1,2 miljard euro, en vertegenwoordigde het in 2004 3,1 pct. bbp.

TABEL 3 BESCHIKBAAR INKOMEN, BESPARINGEN EN FINANCIERINGSVERMOGEN OF -BEHOEFTE
(Brutocijfers tegen lopende prijzen, miljarden euro's)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Bruto binnenlands product	217,1	225,2	235,7	247,9	254,2	261,1	269,5	283,8
Saldo van de primaire inkomens ontvangen van het buitenland	4,3	4,8	4,9	4,7	4,5	6,2	5,1	4,0
Bruto nationaal inkomen	221,4	230,0	240,5	252,6	258,7	267,4	274,7	287,8
Verbruik van vaste activa	32,2	33,8	35,6	37,6	40,0	41,3	43,1	45,0
Netto nationaal inkomen	189,2	196,3	204,9	214,9	218,7	226,0	231,6	242,8
Saldo van de lopende overdrachten met het buitenland	-2,0	-2,4	-2,5	-2,4	-1,9	-2,7	-3,3	-3,6
Netto beschikbaar inkomen	187,2	193,9	202,5	212,5	216,7	223,3	228,2	239,2
Nationale finale consumptie	163,6	169,9	176,7	186,5	193,4	199,4	208,1	217,5
Netto besparingen	23,6	24,0	25,8	26,0	23,3	23,9	20,1	21,7
Bruto vorming van kapitaal	44,0	45,8	48,8	53,8	52,0	50,1	51,2	58,0
Saldo van de kapitaaltransacties met het buitenland	0,4	-0,0	0,0	-0,4	-0,4	-1,4	-2,0	0,0
Vorderingenoverschot van de totale economie	12,2	12,0	12,7	9,4	11,0	13,7	9,9	8,7

Bron: INR

Uitgedrukt in reële termen, is het bruto binnenlands inkomen in 2004 met 2,1 pct. gestegen. De toename ligt ruim onder die van het bbp tegen vaste prijzen (2,9 pct.). Dat is het gevolg van de verslechtering van de ruilvoet die de Belgische economie in 2004 liet optekenen. Dit negatieve effect ging gepaard met een verzwakking van het saldo van de van het buitenland ontvangen primaire inkomens, zodat het bni van zijn kant met slechts 1,7 pct. in reële termen toenam.

Gezuiverd voor kalenderinvloeden, bedroeg de groei van het reële bni 1,5 pct.

TABEL 4**REËEL BRUTO BINNENLANDS INKOMEN**

(Brutocijfers tegen prijzen van 2000, veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	<i>p.m. 2004 vwd¹</i>
Bruto binnenlands product	3,5	2,0	3,2	3,9	0,7	0,9	1,3	2,9	2,7
Handelsoverschot of -tekort als gevolg van de ruilvoetverandering ²	-0,4	0,9	-0,5	-1,7	0,1	0,8	-0,1	-0,7	-0,7
Reëel bruto binnenlands inkomen	3,0	2,9	2,7	2,1	0,8	1,7	1,1	2,1	2,0
Saldo van de primaire inkomens ontvangen van het buitenland ²	0,0	0,2	-0,0	-0,1	-0,1	0,6	-0,5	-0,4	-0,4
Reëel bruto nationaal inkomen	3,0	3,0	2,6	1,9	0,7	2,3	0,6	1,7	1,5

Bron: INR

1 vwd: verbeterd voor de invloed van het aantal werkdagen en van de andere kalendereffecten.□

2 Bijdrage tot de verandering van het bni

Tabellen

1 OORSPRONG VAN HET BINNENLANDS PRODUCT: BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE PER BEDRIJFSTAK

1.1 RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(ramingen tegen basisprijzen, miljoenen euro's, brutogegevens)

	Nace- Bel- sectie	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	A+B	3.045	3.145	3.294	3.175	2.887	3.233	3.209	2.987	3.329	3.655
Nijverheid	C+D+E	43.906	44.504	46.840	47.516	47.748	50.497	49.976	50.295	49.663	51.403
Bouwnijverheid		9.813	9.510	9.926	10.097	10.927	11.395	11.659	11.695	11.990	12.801
Diensten	F	133.317	137.068	142.449	149.543	157.131	163.754	170.620	177.101	184.961	193.914
Handel, vervoer en verkeer		38.738	38.345	39.750	41.761	43.601	45.517	47.665	49.998	51.798	53.861
Financiële diensten, immobiliën, huur en diensten aan bedrijven	N+O+P	49.262	52.575	55.134	58.654	61.687	64.225	66.710	68.101	71.437	75.914
Overheid en onderwijs		27.930	28.450	29.370	30.148	31.382	32.605	33.984	35.627	37.095	38.286
Andere diensten	G+H+I	17.388	17.698	18.195	18.981	20.460	21.408	22.261	23.374	24.631	25.853
Andere componenten ¹	J+K	12.049	12.711	14.637	14.900	16.992	19.045	18.688	19.045	19.603	21.978
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	L+M	202.129	206.938	217.146	225.231	235.683	247.924	254.153	261.124	269.546	283.752

¹ Productgebonden belastingen min subsidies en indirect gemeten diensten van financiële intermediairs (IGDFI).

1.2 RAMINGEN TEGEN PRIJZEN VAN 2000

(ramingen tegen basisprijzen, miljoenen euro's, brutogegevens)

	Nace- Bel- sectie	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	A+B	2.871	2.864	2.946	3.046	3.201	3.233	2.866	3.230	3.126	3.302
Nijverheid	C+D+E	43.207	44.282	47.211	47.541	48.088	50.497	50.344	50.221	50.091	51.246
Bouwnijverheid		10.297	9.975	10.408	10.218	10.580	11.395	11.534	11.357	11.312	11.881
Diensten	F	147.057	148.082	151.520	155.165	159.668	163.754	166.549	168.705	171.943	175.837
Handel, vervoer en verkeer		42.919	41.951	42.108	43.325	44.246	45.517	46.573	48.202	48.591	49.398
Financiële diensten, immobiliën, huur en diensten aan bedrijven	N+O+P	54.037	55.956	58.970	61.003	62.777	64.225	65.273	65.315	67.268	69.323
Overheid en onderwijs		30.498	30.962	31.034	31.390	32.071	32.605	33.075	33.292	33.817	34.156
Andere diensten	G+H+I	19.603	19.213	19.408	19.447	20.574	21.408	21.629	21.896	22.267	22.960
Andere componenten ¹	J+K	13.122	13.896	14.600	15.319	17.133	19.045	18.412	18.450	18.662	20.302
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	L+M	216.554	219.100	226.686	231.289	238.671	247.924	249.706	251.963	255.135	262.569

¹ Productgebonden belastingen min subsidies en indirect gemeten diensten van financiële intermediairs (IGDFI).

2 BESTEDING VAN HET BINNENLANDS PRODUCT: BELANGRIJKSTE BESTEDINGSCATEGORIEËN

2.1 RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, brutogegevens)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Consumptieve particuliere bestedingen ¹	109.589	113.175	117.534	122.347	126.683	134.194	138.358	141.174	146.779	153.206
Consumptieve bestedingen van de overheid	43.252	44.855	46.025	47.529	49.995	52.347	55.090	58.244	61.336	64.249
Bruto binnenlandse kapitaalvorming	40.608	40.478	44.026	45.751	48.787	53.784	51.993	50.103	51.231	57.956
Bruto kapitaalvorming	40.192	41.156	44.338	46.444	49.308	52.626	53.091	50.915	50.960	52.561
Bruto-investeringen van de ondernemingen, zelfstandigen en IZW's	25.704	27.696	29.724	31.592	32.919	35.513	36.419	34.095	33.628	34.860
Bruto-investeringen in woongebouwen ²	10.717	9.897	11.009	11.202	11.949	12.400	12.465	12.578	13.071	13.417
Bruto-investeringen van de overheid	3.771	3.563	3.605	3.650	4.441	4.713	4.207	4.243	4.261	4.284
Veranderingen in voorraden	416	-678	-312	-694	-521	1.158	-1.098	-813	271	5.395
Netto-uitvoer van goederen en diensten (uitvoer - invoer)	8.680	8.430	9.561	9.604	10.218	7.600	8.713	11.603	10.200	8.342
Totale uitvoer	139.622	146.158	162.241	169.816	178.453	211.999	217.879	218.522	219.701	237.580
Totale invoer	130.943	137.728	152.680	160.212	168.235	204.399	209.166	206.918	209.501	229.238
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	202.129	206.938	217.146	225.231	235.683	247.924	254.153	261.124	269.546	283.752

¹ Consumptieve bestedingen van de huishoudens en de instellingen zonder winstoogmerk (IZW's).

² Renovatiewerken, registratierechten en kosten van notariële acte inbegrepen.

2.2 RAMINGEN TEGEN PRIJZEN VAN 2000

(miljoenen euro's, brutogegevens)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Consumptieve particuliere bestedingen ¹	119.168	120.520	122.916	126.761	129.637	134.194	135.042	135.430	138.357	141.438
Consumptieve bestedingen van de overheid	47.610	48.760	48.865	49.389	51.162	52.347	53.799	55.038	56.520	57.915
Bruto binnenlandse kapitaalvorming	44.999	44.396	47.752	49.778	50.745	53.784	52.433	52.040	51.809	54.862
Bruto kapitaalvorming	43.270	43.655	46.755	48.279	50.399	52.626	52.778	50.839	50.406	51.167
Bruto-investeringen van de ondernemingen, zelfstandigen en IZW's	27.735	29.325	31.279	32.822	33.498	35.513	36.621	35.104	34.313	34.936
Bruto-investeringen in woongebouwen ²	11.456	10.502	11.605	11.612	12.276	12.400	11.983	11.585	11.901	12.062
Bruto-investeringen van de overheid	4.079	3.828	3.870	3.846	4.626	4.713	4.174	4.149	4.193	4.169
Veranderingen in voorraden	1.729	741	997	1.499	347	1.158	-345	1.201	1.402	3.695
Netto-uitvoer van goederen en diensten (uitvoer - invoer)	4.778	5.423	7.152	5.361	7.126	7.600	8.432	9.455	8.450	8.355
Totale uitvoer	161.023	165.779	175.617	186.157	195.579	211.999	214.837	217.960	221.717	234.473
Totale invoer	156.245	160.356	168.465	180.796	188.453	204.399	206.404	208.505	213.267	226.119
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	216.554	219.100	226.686	231.289	238.671	247.924	249.706	251.963	255.135	262.569

¹ Consumptieve bestedingen van de huishoudens en de instellingen zonder winstoogmerk (IZW's).

² Renovatiewerken, registratierechten en kosten van notariële acte inbegrepen.

3 VERDELING VAN HET BINNENLANDS PRODUCT: BELANGRIJKSTE INKOMENSCATEGORIEËN, RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Beloning van werknemers	105.199	107.061	111.468	115.300	121.344	126.838	134.070	138.676	142.397	n.b.
Lonen	78.000	79.392	82.577	84.977	90.017	94.781	100.078	103.019	105.833	n.b.
Sociale premies	27.199	27.668	28.891	30.323	31.327	32.057	33.992	35.657	36.564	n.b.
Bruto exploitatieoverschot en bruto gemiddeld inkomen ¹	74.068	75.529	79.346	82.723	85.346	90.637	90.099	91.170	95.276	n.b.
Netto belastingen op productie en invoer	22.862	24.348	26.332	27.208	28.993	30.450	29.983	31.278	31.872	n.b.
Bruto binnenlands inkomen tegen marktprijzen	202.129	206.938	217.146	225.231	235.683	247.924	254.153	261.124	269.546	n.b.

N.B.: De evolutie van de loonmassa, en bijgevolg ook de verdeling van het bruto binnenlands product volgens de inkomens, kon niet worden geraamd voor het jaar 2004 ten gevolge van het ontbreken van een deel van de basisgegevens geproduceerd door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

¹ Met inbegrip van het gebruik van vaste activa (afschrijvingen).

4 BESCHIKBAAR INKOMEN, BESPARINGEN EN VORDERINGSOVERSCHOT OF -TEKORT

4.1 RAMINGEN TEGEN LOPENDE PRIJZEN

(miljoenen euro's, brutogegevens)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Bruto binnenlands inkomen tegen marktprijzen	202.129	206.938	217.146	225.231	235.683	247.924	254.153	261.124	269.546	283.752
Saldo van de primaire inkomens van/naar het buitenland	4.170	4.125	4.297	4.804	4.858	4.668	4.547	6.242	5.114	4.005
Bruto nationaal inkomen	206.299	211.063	221.442	230.035	240.541	252.593	258.700	267.366	274.660	287.757
Verbruik van vaste activa	29.224	30.816	32.238	33.783	35.614	37.649	40.023	41.328	43.073	44.982
Netto nationaal inkomen	177.075	180.247	189.204	196.252	204.927	214.943	218.677	226.037	231.587	242.775
Saldo van de inkomensoverdrachten van/naar het buitenland	-1.461	-2.009	-2.030	-2.369	-2.459	-2.402	-1.928	-2.706	-3.344	-3.599
Netto nationaal beschikbaar inkomen	175.614	178.238	187.175	193.884	202.469	212.541	216.750	223.331	228.243	239.175
Nationale consumptie	152.841	158.030	163.559	169.876	176.678	186.540	193.448	199.418	208.115	217.454
Netto nationale besparingen	22.773	20.209	23.616	24.007	25.791	26.001	23.302	23.913	20.128	21.721
Investerings in vaste activa	40.192	41.156	44.338	46.444	49.308	52.626	53.091	50.915	50.960	52.561
Veranderingen in voorraden	416	-678	-312	-694	-521	1.158	-1.098	-813	271	5.395
Saldo van de kapitaaltransacties met het buitenland	-227	-10	445	-44	33	-368	-364	-1.411	-1.960	-8
Vorderingsoverschot (+)/-tekort (-) van de totale economie	11.155	10.520	12.219	11.970	12.683	9.420	11.007	13.669	9.939	8.739

4.2 REËEL BESCHIKBAAR INKOMEN, RAMINGEN TEGEN PRIJZEN VAN 2000

(miljoenen euro's, brutogegevens)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Bruto binnenlands inkomen tegen marktprijzen	216.554	219.100	226.686	231.289	238.671	247.924	249.706	251.963	255.135	262.569
Ruilvoetwinst of -verlies ¹	5.403	4.264	3.296	5.319	4.195	0	162	2.178	1.889	-75
Reëel bruto binnenlands inkomen	221.957	223.363	229.982	236.608	242.865	247.924	249.868	254.141	257.023	262.494
Saldo van de reële primaire inkomens van/naar het buitenland	4.565	4.441	4.544	5.033	4.989	4.668	4.470	6.067	4.864	3.717
Reëel bruto nationaal inkomen	226.522	227.804	234.526	241.641	247.854	252.592	254.338	260.208	261.887	266.211
Verbruik van vaste activa	31.536	32.840	34.173	35.176	36.234	37.649	38.969	40.342	41.567	42.587
Reëel netto nationaal inkomen	194.985	194.964	200.353	206.465	211.621	214.943	215.369	219.866	220.321	223.624
Saldo van de reële inkomensoverdrachten van/naar het buitenland	-1.599	-2.162	-2.147	-2.482	-2.525	-2.402	-1.895	-2.630	-3.181	-3.340
Netto nationaal beschikbaar inkomen	193.386	192.802	198.206	203.983	209.096	212.541	213.474	217.236	217.140	220.284

¹ Het bruto binnenlands product tegen vaste prijzen meet het geheel van de door de economie geproduceerde toegevoegde waarde naar volume. Het reële inkomen van de ingezetenen hangt af van dat productievolume, maar eveneens van de koers waartegen de uitvoer kan worden verhandeld tegen de invoer uit het buitenland. Indien de ruilvoet verbeterd, is zodoende minder uitvoer nodig bij de aankoop van een gegeven invoervolume: via een handelsoverschot komt het reële binnenlandse inkomen hoger uit dan het bruto binnenlands product tegen vaste prijzen. Het handelsoverschot of, eventueel, -deficit is immers gelijk aan het lopende saldo van de uitvoer en de invoer gedeleeerd met een prijsindexcijfer en verminderd met het verschil tussen de gedeleeerde waarde van de uitvoer en de gedeleeerde waarde van de invoer.

5 ARBEIDSMARKTSTATISTIEKEN

5.1 VERDELING VAN DE BELONING VAN WERKNEMERS PER BEDRIJFSTAK

(binnenlands concept, miljoenen euro's)

	Nace- Bel sec- tie	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	A+B	317	321	337	353	386	389	416	446	470	n.b.
Nijverheid	C+D+E	26.359	26.728	27.601	27.954	28.603	29.071	30.322	30.293	30.318	n.b.
Bouwnijverheid	F	5.550	5.380	5.519	5.599	6.088	6.396	6.658	6.685	6.926	n.b.
Diensten		72.974	74.632	78.012	81.395	86.266	90.982	96.674	101.252	104.684	n.b.
Handel, vervoer en verkeer	N+O+P	21.966	22.164	22.943	23.884	25.250	26.381	28.135	29.574	30.697	n.b.
Financiële diensten, immobiliën, huur en diensten aan bedrijven		15.373	15.936	17.027	18.166	19.725	21.574	23.116	23.559	23.889	n.b.
Overheid en onderwijs	G+H+I	24.262	24.757	25.644	26.387	27.566	28.567	29.847	31.364	32.659	n.b.
Andere diensten	J+K	11.372	11.775	12.398	12.959	13.726	14.460	15.576	16.756	17.439	n.b.
Totale beloning van werknemers	L+M	105.199	107.061	111.468	115.300	121.344	126.838	134.070	138.676	142.397	n.b.

N.B.: De evolutie van de loonmassa kon niet worden geraamd voor het jaar 2004 ten gevolge van het ontbreken van een deel van de basisgegevens geproduceerd door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

5.2 NATIONALE WERKGELEGENHEID : AANTAL ZELFSTANDIGEN EN LOONTREKKENDEN

(duizenden personen)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Werkzame personen										
Zelfstandigen	700	704	702	697	693	688	683	679	677	n.b.
Werknemers	3.185	3.194	3.232	3.309	3.368	3.450	3.516	3.506	3.512	n.b.
Totaal Werkzame personen	3.885	3.898	3.934	4.006	4.060	4.138	4.198	4.186	4.189	n.b.

N.B.: De evolutie van de werkgelegenheid kon niet worden geraamd voor het jaar 2004 ten gevolge van het ontbreken van een deel van de basisgegevens geproduceerd door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

5.3 BINNENLANDSE WERKGELEGENHEID : VERDELING VAN DE LOONTREKKENDEN PER BEDRIJFSTAK

(duizenden personen)

	Nace- Bel sec- tie	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	A+B	111	109	107	106	105	101	99	98	98	n.b.
Nijverheid	C+D+E	706	697	687	688	679	682	686	659	638	n.b.
Bouwnijverheid	F	228	226	226	227	230	235	238	233	231	n.b.
Diensten		2.792	2.819	2.867	2.936	2.997	3.071	3.126	3.147	3.172	n.b.
Handel, vervoer en verkeer	N+O+P	988	985	984	986	987	998	1.015	1.009	1.016	n.b.
Financiële diensten, immobiliën, huur en diensten aan bedrijven		564	579	610	646	669	710	718	726	721	n.b.
Overheid en onderwijs	G+H+I	719	722	722	734	750	757	762	773	782	n.b.
Andere diensten	J+K	521	532	551	570	591	605	631	639	652	n.b.
Totale binnenlandse werkgelegenheid	L+M	3.838	3.851	3.886	3.956	4.011	4.088	4.148	4.136	4.138	n.b.

N.B.: De evolutie van de werkgelegenheid kon niet worden geraamd voor het jaar 2004 ten gevolge van het ontbreken van een deel van de basisgegevens geproduceerd door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Methodologische nota

Het Instituut voor de nationale rekeningen publiceert naast de belangrijkste aggregaten nog andere cijfers uit de nationale en regionale rekeningen. De overgrote meerderheid van de gegevens wordt verspreid op papier, maar alle publicaties zijn beschikbaar in pdf-formaat.

De cijfergegevens kunnen worden opgevraagd via de interactieve databank Belgostat online. Hieronder volgt per publicatie een korte beschrijving.

1. Gedetailleerde nationale rekeningen

De publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen verschijnt in de loop van oktober. Zij bestaat uit gedetailleerde tabellen met de samenstelling en verdeling van het binnenlands product, de productie- en inkomensvormingsrekening alsook de werkgelegenheid en de investeringen per bedrijfstak, de consumptieve bestedingen van de huishoudens per product, de sectorrekeningen, de uitgaven van de overheid naar functies en transacties en de cijfergegevens met betrekking tot de kapitaalgoederenvoorraad.

2. Kwartaalrekeningen en eerste raming van de jaaraggregaten

De kwartaalrekeningen bevatten de eerste ramingen van de voornaamste aggregaten van de nationale rekeningen. Zij verschijnen vier maal per jaar, 70 dagen na het verloop van het kwartaal waarop de rekeningen betrekking hebben (zowat 105 dagen in het geval van het vierde kwartaal). Samen met de resultaten van het vierde kwartaal, verschijnt de eerste schatting van de jaaraggregaten, die grotendeels gebaseerd is op de kwartaalrekeningen.

De kwartaalrekeningen, die volledig consistent zijn met de nationale jaarrekeningen, ramen de belangrijkste aggregaten vanuit zowel het bestedings-, inkomens- als productieoogpunt. Zij bevatten ook de voornaamste saldi uit de sectorrekeningen voor de totale economie. Tevens wordt de werkgelegenheid en de beloning van werknemers per bedrijfstak geschat.

Teneinde zo snel mogelijk cijfers te publiceren betreffende het meest recente kwartaal, verschijnt reeds na 30 dagen een flash-raming van de bbp-groei. Deze wordt evenwel niet opgesplitst naar de verschillende deelcomponenten van het bbp.

3. Rekeningen van de overheid

Jaarlijks verschijnen twee ramingen van de jaarrekeningen van de overheid, waarvan de resultaten worden gepubliceerd op de website van de Nationale Bank van België. Aan het begin van de maand april volgend op het referentiejaar wordt een eerste raming gepubliceerd in de vorm van tabellen van ontvangsten en uitgaven van de overheid.

De tweede raming, die in de maand juni elektronisch wordt verspreid, omvat de volledige rekeningen van de overheid en haar subsectoren. Die versie bevat het merendeel van de gegevens die nodig zijn voor de analyse van de overheidsfinanciën en hun verhouding tot de rest van de economie. Deze rekeningen worden overgenomen in de publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen.

4. Aanbod- en gebruikstabellen

Ieder jaar in februari verschijnen de aanbod- en gebruikstabellen. Deze tabellen geven een beeld van de structuur van de productiekosten, van het inkomen dat wordt gegenereerd in het productieproces en van de goederen- en dienstenstromen die ofwel uit binnenlandse productie voortkomen ofwel het resultaat zijn van in- en uitvoer.

5. Regionale rekeningen: aggregaten per bedrijfstak en rekening van de huishoudens

Ieder jaar in februari of maart verschijnen de jaarlijkse regionale rekeningen. Zij verdelen per gewest, provincie en arrondissement meerdere variabelen uit de nationale rekeningen, waarmee ze volledig consistent zijn.

Naast de regionale bruto toegevoegde waarde en beloning van werknemers, worden ook de geregionaliseerde gegevens over het aantal tewerkgestelde personen en de bruto investeringen in vaste activa opgenomen. De publicatie bevat tevens regionale cijfers die betrekking hebben op de rekening van de huishoudens. Het betreft hier de belangrijkste variabelen uit de rekening voor de bestemming van de primaire inkomens (o.a. beloning van werknemers, inkomen uit vermogen en primair inkomen) en de secundaire inkomensverdeling (belastingen, sociale bijdragen en uitkeringen en beschikbaar inkomen).

6. Historische reeksen

In oktober 2002 werden de historische reeksen van de nationale rekeningen volgens het ESR 1995 gepubliceerd.

De historische reeksen, die de periode 1970–1994 bestrijken, omvatten:

- de samenstelling van het bruto nationaal product vanuit de drie invalshoeken van de nationale rekeningen tegen lopende prijzen en tegen de prijzen van 1995;
- de toegevoegde waarde per bedrijfstak (31 bedrijfstakken) tegen lopende prijzen en tegen de prijzen van 1995;
- de beloning van werknemers per bedrijfstak (31 bedrijfstakken) tegen lopende prijzen;
- de finale besteding van de huishoudens per product (16 producten) tegen lopende prijzen en tegen de prijzen van 1995;
- de sectorrekeningen.

Met uitzondering van de overheidsrekening, die voor de periode vanaf 1970 volgens het ESR 1995 werd opgesteld, werden de sectorrekeningen slechts tot 1985 geretropoleerd. Het grootste deel van de belangrijkste informatiebronnen voor de financiële en niet-financiële ondernemingen is immers pas vanaf dat jaar beschikbaar. De rekening van de financiële vennootschappen werd overigens niet geretropoleerd naar subsectoren.

7. Contactpersonen

– Methodologie

Eric Cabooter Tel. +32 2 221 30 39 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: eric.cabooter@nbb.be

– Sectorrekeningen

Béatrice Thiry Tel. +32 2 221 30 43 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: beatrice.thiry@nbb.be

– Historische reeksen, sectorrekeningen

Béatrice Thiry Tel. +32 2 221 30 43 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: beatrice.thiry@nbb.be

– Tabellen per bedrijfstak en vaste activa

Hans De Dyn Tel. +32 2 221 30 38 Fax +32 2 221 31 43
e-mail: hans.dedyn@nbb.be

– Historische reeksen, tabellen per bedrijfstakken

Alex Hermans Tel. +32 2 221 30 27 Fax +32 2 221 31 43
e-mail: alex.hermans@nbb.be

– Investerings

Bernadette Boudry Tel. +32 2 221 47 54 Fax +32 2 221 31 43
e-mail: claude.modart@nbb.be

– Aanbod- en gebruikstabellen

Hans De Dyn Tel. +32 2 221 30 38 Fax +32 2 221 31 43
e-mail: tim.hermans@nbb.be

– Rekeningen van de overheid

Claude Modart Tel. +32 2 221 30 26 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: claude.modart@nbb.be

– Kwartaalrekeningen, flashraming

Pierre Crevits Tel. +32 2 221 30 29 Fax +32 2 221 31 07
e-mail: pierre.crevits@nbb.be

– Regionale rekeningen, aggregaten per bedrijfstak

Monica Maesele Tel. +32 2 221 30 28 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: monica.maesele@nbb.be

– Regionale rekeningen, rekening van de huishoudens

Erwin Debisschop Tél. +32 2 221 30 16 Fax +32 2 221 32 30
e-mail: erwin.debisschop@nbb.be

Algemene opmerking

In verschillende tabellen zijn de totalen, ten gevolge van de afrondingen, niet gelijk aan de som van de rubrieken.

De website van de Bank bevat de publicatiekalender van de belangrijkste economische statistieken opgesteld door de Bank en het INR. (<http://www.nbb.be/doc/DQ/N/calthema.htm>)

Conventionele tekens

r	ramingen
v	voorlopig resultaat
-	het gegevens bestaat niet of heeft geen zin
n.b.	niet beschikbaar
p.m.	pro memoria
pct	percent
0 ou 0,0	nul of minder dan de helft van de laatst in aanmerking genomen eenheid

Bestelinformatie

Voor bestelling van en informatie over abonnementen en kortingen: Nationale Bank van België,
dienst Documentatie - Publicaties, de Berlaimontlaan 14, 1000 Brussel.

Tel. +32 2 221 20 33 - Fax +32 2 221 30 42
documentation@nbb.be

Voor meer informatie

Wie meer informatie wenst over de inhoud, de methodologie, de berekeningswijze en de bronnen
e.d. kan terecht bij de dienst Financiële en economische statistieken van de Nationale Bank van België.

Tel. +32 2 221 30 45 - Fax +32 2 221 32 30
nationalaccounts@nbb.be

Verantwoordelijke uitgever

Jean-Jacques Vanhaelen

Chef van het departement Algemene statistiek

Nationale Bank van België
de Berlaimontlaan 14 – BE-1000 Brussel

©Illustraties: fotostockdirect - goodshoot
atlantech - imagin
gettyimages - photodisc
Nationale Bank van België

Opmaak: NBB Algemene statistiek
Omslag: Prepress & Images

Gepubliceerd in april 2005